

Với tiềm năng lớn về tín chỉ carbon, Việt Nam không thể đứng ngoài

14:04 12/07/2024

Hiện nay, nhiều nước đã thiết lập thị trường carbon, từng bước hình thành hàng rào kỹ thuật, chính sách thuế liên quan đến carbon đối với hàng hoá nhập khẩu. Với tiềm năng lớn về tín chỉ carbon, Việt Nam không thể đứng ngoài.

Sáng 12/7, tại cuộc họp với các bộ, ngành nghe báo cáo về Đề án thành lập thị trường carbon (Đề án) Phó Thủ tướng Trần Hồng Hà nêu rõ: Từng nhóm nhiệm vụ, giải pháp phải xác định rõ sản phẩm (nghị định, thông tư, quyết định, kế hoạch, dự án), rõ thời hạn hoàn thành, phân kỳ thực hiện.



Phó Thủ tướng Trần Hồng Hà giao Bộ Tài chính sớm nghiên cứu hệ thống thuế carbon tương thích với các nước, theo nguyên tắc đối đẳng. Ảnh VGP/Minh Khôi.

Phó Thủ tướng cho rằng đây là vấn đề khó, phức tạp, đòi hỏi sự cam kết mạnh mẽ, thống nhất thực hiện ở phạm vi toàn cầu. Hiện nay, nhiều nước đã thiết lập thị trường carbon, từng bước hình thành hàng rào kỹ thuật, chính sách thuế liên quan đến carbon đối với hàng hoá nhập khẩu. Với tiềm năng lớn về tín chỉ carbon, Việt Nam không thể đứng ngoài. Phó

Thủ tướng đề nghị các đại biểu tập trung phân tích, làm rõ điều kiện cần thiết để hình thành thị trường tín chỉ carbon, nhiệm vụ của từng bộ, ngành, những khó khăn, vướng mắc, từ đó "đưa ra lộ trình triển khai đồng bộ sau khi Đề án được ban hành".

Xu thế tất yếu của thị trường carbon

Thứ trưởng Bộ Tài chính Lê Tấn Cận cho biết, mục tiêu chung của Đề án là phát triển thị trường carbon tuân thủ tại Việt Nam, góp phần thực hiện mục tiêu giảm nhẹ phát thải khí nhà kính theo Đóng góp do quốc gia tự quyết định (NDC) với chi phí của doanh nghiệp và xã hội thấp, thúc đẩy phát triển công nghệ phát thải thấp, góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp Việt Nam, phát triển nền kinh tế carbon thấp và chủ động ứng phó với biến đổi khí hậu, hướng tới đạt mức phát thải ròng bằng "0" vào năm 2050.

Hàng hóa thị trường carbon gồm: Hạn ngạch phát thải khí nhà kính và tín chỉ carbon.

Chủ thể tham gia giao dịch hạn ngạch là các cơ sở phát thải khí nhà kính được phân bổ hạn ngạch.

Chủ thể tham gia giao dịch tín chỉ carbon gồm là tổ chức thực hiện chương trình, dự án tạo tín chỉ carbon trong nước hoặc thực hiện chương trình, dự án theo cơ chế trao đổi, bù trừ tín chỉ carbon quốc tế; tổ chức và cá nhân đủ điều kiện tham gia hoạt động đầu tư, kinh doanh tín chỉ carbon; tổ chức hỗ trợ giao dịch.

Các giao dịch trên thị trường carbon được thực hiện trên sàn giao dịch theo phương thức tập trung trên nền tảng trực tuyến.

Dự kiến, lộ trình triển khai thị trường carbon gồm 2 giai đoạn: Giai đoạn thí điểm (năm 2025-2027); Giai đoạn vận hành chính thức từ năm 2028 và giai đoạn sau năm 2030.

Đề án đưa ra các nhóm giải pháp: Kiểm kê khí nhà kính và phân bổ hạn ngạch phát thải khí nhà kính; Quản lý tín chỉ carbon; Hệ thống giao dịch hạn ngạch phát thải khí nhà kính và tín chỉ carbon; Quản lý, kiểm tra, giám sát; Nâng cao nhận thức, tăng cường năng lực.



Ảnh internet.

Các nhiệm vụ cụ thể phải thực hiện gồm: Hoàn thiện cơ chế, chính sách pháp luật; xây dựng hệ thống giao dịch và tổ chức, vận hành thị trường carbon; tuyên truyền, phổ biến, nâng cao nhận thức về thị trường carbon cho các đối tượng.

Sớm kiểm kê, phân bổ hạn ngạch phát thải trong các ngành kinh tế

Tại cuộc họp, các đại biểu đã trao đổi, thảo luận về những vấn đề đặt ra khi hình thành thị trường carbon như tạo cung-cầu; đánh giá tác động đối với doanh nghiệp, ngành kinh tế; hàng lang pháp lý; mô hình và kinh nghiệm của các nước...

Theo Thứ trưởng Bộ KH&ĐT Đỗ Thành Trung, xây dựng thị trường carbon là "cuộc chơi mới" mà tổ chức, doanh nghiệp, cá nhân đầu tư vào hoạt động giảm phát thải, tăng hấp thụ khí carbon sẽ được chi trả từ tiền bán hạn ngạch phát thải, tín chỉ carbon. Đây là chi phí lợi nhuận cho từng doanh nghiệp và cả nền kinh tế. Do đó, Nhà nước phải tạo sân chơi, luật chơi, phân công nhiệm vụ cho từng bộ, ngành, và có phân kỳ thí điểm.

Thứ trưởng Bộ TN&MT Lê Công Thành cho biết, đến nay có 48 quốc gia triển khai thị trường carbon theo cơ chế bắt buộc. Bên cạnh đó là thị trường carbon tự nguyện do các doanh nghiệp, tổ chức quốc tế thành lập. Mặc dù chưa có sự thống nhất trên phạm vi toàn cầu về trao đổi hạn ngạch phát thải, tín chỉ carbon xuyên biên giới, nhưng 82 quốc gia/vùng lãnh thổ đã ký thoả thuận về trao đổi hạn ngạch, tín chỉ carbon.

Tại Việt Nam, thời gian qua có khoảng 150 chương trình, dự án được cấp 40,2 triệu tín chỉ carbon và thực hiện theo các cơ chế trao đổi, bù trừ tín chỉ carbon

quốc tế để trao đổi trên thị trường carbon thế giới.

Dự kiến, trong tháng 7/2024, Bộ TN&MT sẽ hoàn thiện, trình Thủ tướng Chính phủ ban hành Nghị định sửa đổi, bổ sung Nghị định số 06/2022/NĐ-CP quy định giảm nhẹ phát thải khí nhà kính và bảo vệ tầng ozon. Dự kiến giai đoạn thí điểm, các cơ sở được phân bổ hạn ngạch thuộc lĩnh vực phát thải lớn như nhiệt điện, sắt, thép, xi măng (tổng số khoảng 100 cơ sở) nằm trong danh mục lĩnh vực, cơ sở phát thải khí nhà kính phải kiểm kê khí nhà kính.

Nghị định sửa đổi, bổ sung Nghị định số 06/2022/NĐ-CP sẽ có thêm quy định về kiểm kê, thẩm định, phân bổ hạn ngạch phát thải, tổ chức thị trường carbon, hoạt động trao đổi tín chỉ carbon trên thị trường quốc tế.



Lãnh đạo Bộ Tài chính phát biểu tại cuộc họp. Ảnh VGP/Minh Khôi.

Lãnh đạo Bộ TN&MT cũng đề nghị Bộ GTVT, Bộ Xây dựng, Bộ NN&PTNT hoàn thành việc ban hành quy định kỹ thuật kiểm kê phát thải khí nhà kính và đo đạc, báo cáo, thẩm định cho các lĩnh vực thuộc phạm vi quản lý. Các bộ, ngành khẩn trương ban hành Kế hoạch giảm nhẹ phát thải khí nhà kính thuộc phạm vi quản lý.

Tạo dòng tài chính mới, động lực chuyển đổi xanh

Kết luận cuộc họp, Phó Thủ tướng nhấn mạnh việc phát triển thị trường carbon có đầy đủ cơ sở chính trị, pháp lý, thực tiễn nhằm thực hiện cam kết của Việt Nam đối với quốc tế về giảm phát thải ròng khí nhà kính, cũng như thích ứng với những chuyển động rất nhanh của các thị trường xuất khẩu lớn, quan trọng đối với hàng hoá xuất khẩu của Việt Nam.

Ban soạn thảo Đề án cần bổ sung, hoàn thiện, phân tích kỹ lưỡng, toàn diện tình hình khu vực, thế giới và trong nước, làm rõ sự cần thiết của thị trường carbon, bảo đảm chủ động trong thực hiện cam kết quốc tế về giảm phát thải khí nhà kính, theo kịp với các tiêu chuẩn kỹ thuật mới liên quan đến khí thải áp dụng cho hàng hoá.

Việc vận hành thị trường carbon phải theo lộ trình, dưới sự quản lý của Nhà nước phù hợp với năng lực, mức độ phát triển của doanh nghiệp, nền kinh tế, bảo đảm lợi ích quốc gia. "Liên doanh, liên kết để học hỏi, hợp tác là cần thiết nhưng phải chủ động", Phó Thủ tướng nói.

Mục tiêu của Đề án là thực hiện cam kết với quốc tế về giảm phát thải khí nhà kính, tạo ra dòng tài chính mới cho hoạt động cắt giảm phát thải khí nhà kính, tạo động lực chuyển đổi xanh cho các ngành, lĩnh vực kinh tế tham gia vào thị trường thế giới.

Trao đổi về những nhiệm vụ cần thực hiện, Phó Thủ tướng cho rằng, trước hết Đề án phải xác định mô hình, tổ chức, hoạt động, quản lý của thị trường carbon do Bộ Tài chính chủ trì, "bài bản, đồng bộ, chặt chẽ ngay từ đầu".

Bộ TN&MT, trên cơ sở NDC, thực hiện phân bổ hạn ngạch phát thải cho từng lĩnh vực, ngành nghề, doanh nghiệp; hướng dẫn bộ, ngành, doanh nghiệp, tổ chức tư vấn về công thức tính toán, đo đạc, thống kê báo cáo, thẩm định... hạn ngạch phát thải, tín chỉ carbon. Từ đó, các bộ, ngành cụ thể hoá thành quy định kỹ thuật để giám sát hạn ngạch phát thải cũng như kế hoạch giảm phát thải trong lĩnh vực thuộc phạm vi quản lý.

"Từng nhóm nhiệm vụ, giải pháp phải xác định rõ sản phẩm (nghị định, thông tư, quyết định, kế hoạch, dự án), rõ thời hạn hoàn thành, phân kỳ thực hiện", Phó Thủ tướng nói.

Phó Thủ tướng giao Bộ Tài chính sớm nghiên cứu hệ thống thuế carbon tương thích với các nước, theo nguyên tắc đối đẳng.

PV/chinhphu.vn